

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VI. Cæterorum argumentorum aduersus sententiam priori loco positam
solutio, & totius quæstionis resolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

possit se ipsum percipere. Primò, quoniam reflexio cognitionis creatæ in se ipsam, eiusque sibi ipsi propositio repugnat, vel certè, cum obiectum cognitionis nostræ necessaria sit illius causa, idem sui met causâ euadet. Secundò, quia actus ille habet respectum essentialem ad plura prædicabilia: proinde se ipsum, adeoque respectum illum cognoscens, necessariò plura ut plura in eo cognosceret, non secus, ac Deus in acta, quo nos facimus aliquod vniuersale, plura ut plura penetrat, perspicitque: erit igitur abstractius prædicabilis ut sic ab omnibus in particulari, ut supponitur, & simul non abstractius: cognitio enim, plurium ut plurium representatiua, nequit esse ad abstrahendum, seu plura instar vnius cognoscendum idonea: repugnat ergò ex hoc etiam titulo, ut actus ille semetipsum attingat.

51 Equis tamen non videat, hoc argumentum manifestè initari, eo in actu, quo abstrahitur vna ratio cognitionis ab omnibus in particulari: aut enim admitendum est, hunc in se reflectere debere, sed non posse, quod absurdum est, & non magis nobis, quam aduersariis difficultatem facessit: aut si non debet, quantumvis sit quædam particularis cognitio, nullius similiter reflexionis in præsentis opus esse, vt cognitio, attingens prædicabile in communi, simul cum suo obiecto quoddam genus, & prædicabile constituat. Rursus secundò, ut absolute respondeam, si quod multi putant, impossibilis est reflexio cognitionis creatæ in semetipsum, quid facilius dictu, defensuque, quam actum attingentem prædicabile ut sic, illudque genus constituentem, ferri ad omnia prædicabilia, & consequenter ad quævis genera, excepto solum eo prædicabili, ac genere, quod ille met actus constituit: sic vna ex parte vitatur exosa illa non paucis reflexio, ex alia verò prædicabile ut sic manet genus, non tantum ad quinque prædicabilia in communi sumpta, sed etiam ad quodlibet eorum, vno solo excepto: hoc autem moraliter loquendo, perinde se habet, ac si nulla fiat exceptio.

52 Denique tertio respondeo, actum illum posse in se reflectere. Quod autem dicitur, omnem reflexionem cognitionis creatæ in semetipsum plane impossibilem esse, & alioqui eam sui ipsius causam fore, hoc quidem in met. lib. 7. tract. 11. impugnetur. Quod etiam, actum, de quo sermo in præsentiarum cognosciturum plura ut plura, est falsum: quanquam enim habeat respectum essentialem ad plura, non tamen ut plura, sed ut in aliquo gradu superiori omnino conueniunt: vnde seipsum talemque respectum attingens, haud opus est, ut in eo plura ut plura percipiat: Dei verò longè dispar est ratio, quippe qui non tantum respectum cognitionis nostræ vniuersalis ad vnum, sed etiam vnius cum multiplicitate reali connexionem, adeoque multa ipsa, quatenus talia, penetrat: nihil enim cognitionem eius infinitam, & comprehensiuam latere potest, cum tamen plura actum illum, quo de agimus, quæ est eius imperfectio, prætereant.

CAPVT VI.

Cæterorum argumentorum aduersus sententiam priori loco positam, solutio & totius questionis resolutio.

53

HActenus argumenta communia aduersus priorem sententiam: alia breuiter subijciam, nisi

fallor, non minùs difficilia: quorum primum, sed respectu eorum, quæ sunt huc vsque posita decimum quartum sic se habet. Differentia generis, speciei, alteriusque cuiuscunque prædicabilis esset, & non esset prædicabile quoddam, si posset vti que abstracti ratio communis vniuersa prædicabilis à quinque vulgaris eius speciebus: talis ergo abstractio admittenda non est, ut potè ex qua manifesta terminorum contradictio nequit non sequi. Eset ergò eiusmodi differentia prædicabile, idque formaliter, & quidditatiuè: tum, quia esset differentia; ergo tertium prædicabile: tum etiam, quia esset vniuersale, differentia enim vniuersalis debet esse quid vniuersale, sicut patet in homine, & rationali: ergò prædicabile, siquidem omne vniuersale logicum est prædicabile; differentia autem illa non aliud esset vniuersale, quam logicum, sicuti cæteræ differentiar. Iam ea non posset esse quidditatiuè, ac formaliter prædicabile: sicut enim abstrahi nequit animal ab homine, & equo v.g. quin horum differentiar videlicet rationalitas, & inanimabilitas sint ab animali formaliter distinctæ, saltem quoad vltimos earum conceptus, aliàs animal in eis formaliter maneret, & ab eis non minus formaliter abstraheretur, item animal foret ab eis ratione distinctum, contra vero illæ neutiquam essent ab illo simili ratione distinctæ, cum tamen distinctio rationis, sicut & realis, relatio reciproca esse videatur: ita similiter fieri nequit, ut prædicabile in communi abstrahatur à genere, specie, & cæteris, quin horum differentiar sint ab eo formaliter, & quidditatiuè distinctæ: admissa ergò tali abstractione, nulla eorum esset essentialiter, ac ratione nostra prædicabile, quæ erat secunda contradictionis pars probanda.

54 Hoc argumentum me, ut ingenue fatear, dubium aliquando traxit. Cæterum ei bifarium satisfieri posse modò arbitror, ac primum dico differentiam generis v.g. aut speciei esse prædicabile, & aliquid aliud, & hoc aliud esse similiter prædicabile, & aliquid aliud, & sic in infinitum: admittendum ergo est hoc sequi, talem differentiam esse formaliter, & non esse prædicabile: non esse quidem, propter abstractionem prædicabilis ab ea, & coniunctam cum abstractione distinctionem reciprocam: esse vero, ob cæteras rationes argumento obiectas: non esse, quia semper est aliud à prædicabili; esse verò, quia quantumvis sit aliud à prædicabili, hoc aliud nunquam non est formaliter prædicabile, nunquam illud omnino, nunquam nisi inadæquatè excludit. At enim esse hoc pacto, & simul non esse quidditatiuè prædicabile: non sunt termini contradictorii, & quamuis affirmant, & negent idem, non tamen de eodem, videlicet, quia semper cadunt supra diuersas formalitates differentiar, neutiquam vero supra eandem: quæ autem est infinitas formalitatum, quibus ea constat, metus non est, ut aliquando deueniatur ad aliquam extremam, & ulterius irresolubilem, quam proinde necesse sit esse prædicabile, & simul, ac indiuisibiliter illud non esse. Quod autem attinet ad differentias animalis, quanquam eri t fortasse qui de eis eodem modo philosophetur, nihil tamen est; quod hoc cogat, nihil, quod conuincat illas ab animali penes aliud, & aliud semper, & infinitum distingui, & non distingui, transcendendi, & non transcendendi: quare non eas æmulabuntur differentiar prædicabilis, sed potius entis differentias, quas per eiusmodi infinitatem in met. lib. 5. cum de transcendentia sermo nobis erit, explicabimus.

Secundò responderi posse censeo, alteram dumtaxat

55

taxat contradictionis partem sequi: videlicet differentias prædicabilis, quibus contrahitur ad genus, speciem, & cetera, penes ultimos, & innominatos earum conceptus, ab illo prorsus quidditatiue distinguui, nullamque earum ita samptam esse formaliter prædicabile: haud aliter, ac iuxta dicenda, ac probabiliter defendenda loco nuper memorato, ens in differentiis suis suis occultis, & innominatis neutiquam quidditatiue includitur, sed potius tam illud ab eis, quam è contrario eæ ab illo adæquatè distinguuntur: quod ipsum à fortiori dicendum est de animali, comparato, ac relato ad differentias suas, saltem latentes. Ad primam probationem contrariam dici debet solas differentias snominatas, quales sunt, quæ exprimuntur in definitionibus quinque prædicabilium, & quæuis aliæ similes; attingere ad tertium prædicabile, & ex hoc titulo rationem prædicabilis formaliter sortiri, secus vero differentias innominatas, & occultas prædicabilis, alteriusve cuiusvis rei, quas cum ad ens, quod alioqui cuncta comprehendit, tamen formaliter spectare, ab eovè transcendendi nolimus, non est, quod à tertio prædicabili, cuius est latitudo minor eas vereamur excludere. Ad secundam probationem dici debet, satis esse, quod eiusmodi differentia formaliter loquendo sint vniuersales negatiue, id est non singulares, ad hoc, vt quinque vniuersalia afficiant, faciantque differre: exemplum autem rationalitatis ad rem non esse, vt potè, quæ quia est differentia alicuius vniuersalis, nimirum hominis, tantum petit esse quid non singulare, quia vero differentia nominata, & expressa, idcirco postulat esse quid formaliter vniuersale, ac prædicabile: quæ ergo eius cum differentiis innominatis proportio.

Decimumquintum argumentum. Si posset abstrahi ratio illa communis vniuoca prædicabilis, dari quoque possent eius infinite ostractiones: nam prædicabile in communi, & differentia generis v.g. formaliter distinguuntur, & differentia est prædicabile, necnon etiam prædicabile in communi, quod per eam contrahitur, est etiam prædicabile: conueniunt ergò in ratione prædicabilis: alia ergò ratio prædicabilis ab vtroque poterit abstrahi, & ab hoc alia, & sic in infinitum: consequens autem est absurdum: ergò & illud ex quo sequitur. Respondeo, differentiam illam generis esse formaliter prædicabile, esto ab eo distinguatur inadæquate, tali quidem inadæquatione, quæ sit omnis finis expers, & in qua non sit deuenire ad ultimam aliquam, & indiuisibilem formalitatem, quæ non sit quidditatiue loquendo prædicabile, vt paulo supra manet expositum: quare sicut ab animali, & homine non abstrahitur alia ratio animalis, quoniam homo est formaliter animal, tamen si ab eo inadæquate distinctus, ita similiter, &c. Deinde secundo: quid si differentia aliqua generis, aut alterius cuiusvis prædicabilis, innominata vtique, non sit vllatenus prædicabile quidditatiue loquendo, sed illud adæquatè excludat.

Decimumsextum argumentum. Si possibilis esset abstractio illa prædicabilis, tertiæ eius species, nimirum differentia constaret genere illo, quod abstrahitur, & alia differentia eius contractiua: consequens autem est absurdum, quoniam differentia illa differentia esset simul pars actualis, & pars subiectiua differentia, quam constituit; quod repugnat, sicut est repugnans, & impossibile, quod Petrus v.g. sit simul pars actualis, & subiectiua hominis, aut homo animalis. Sed respondeo, sicut genus definitur per tale genus, licet animal non explicetur per

tale animal, nec homo per talem hominem, ita etiam differentiam, quæ est tertium prædicabile definiri posse per talem differentiam, & hanc eius partem subiectiuam, & actuale simul esse posse, nec quoad hoc à primis intentionibus ad secundas, aut è conuerso argumentum valere. Declaratur solutio exemplo cognitionis in communi, quæ per talem cognitionem optime cognosci potest, imo non nisi per eam.

Decimum septimum, & postremum argumentum: sicut se habet vniuersale, ad vniuersalia, ita indiuiduum, ad indiuidua, & è diuerso: sed à pluribus indiuiduis abstrahi nequit vna ratio communis indiuidui: ergò nec à pluribus vniuersalibus, genere nimirum, specie, &c. poterit abstrahi vna ratio communis vniuersalis, seu prædicabilis. Quod tamen maior huius argumenti sit falsa, vniuersalisque, & indiuidui sit longe diuersa ratio infra tract. 4. ex professo ostendam. Interim breuiter dico, rationem communem indiuidui idcirco repugnare, quia esset, & non esset indiuiduum, vt cuius sponte sua subluet: at vniuersale in communi à quinque speciebus suis abstractum, fore simul, & non fore vniuersale, neutiquam sequitur.

Fateor hæc adductis argumentis priorem sententiam non parum virgeri, ac posteriorem satis verisimilem effici: ceterum prior absolute mihi magis arridet: quippè quæ re vera probabilior est, & rationum solo numero, non pondere inferior. Quocirca pro ea primò sic argumentor. Nulla potest assignari repugnantia, nulla terminorum contradictio, in ratione communis vniuoca prædicabilis à genere, specie, & ceteris abstracta: quemadmodum ergò intellectus facere potest alias abstractiones, hominis nimirum, animalis, similibusque rerum, ita & hanc prædicabilis in communi. Antecedens luculenter constat ex dilutione argumentorum, quæ sunt contra priorem sententiam huc vsque posita: consequentia autem aded est per se manifesta, vt nemo, quantum arbitror, eam sit inficiaturus.

Argumentor secundo. Genus v.g. & species conueniunt, & assimilia sunt, in eo, quod alterutrum sit absolute, & simpliciter prædicabile, seu vniuersale, & differunt in ratione talis prædicabilis: potest igitur, & debet ab vtroque ratio communis vniuoca prædicabilis, aut vniuersalis abstrahi: quæ, cum prædicabilia specie diuersa contineat, quidni sit genus? Sic ratio communis vniuoca, & generica animalis abstrahi consuevit, ab homine, & equo v.g. quoniam ambo sunt propriè, & simpliciter animalia, & hunc conceptum ex æquo participant, in eoque conueniunt; alia vero ex parte in eo differunt, illiusque duas peculiares species constituunt

C A P V T VII.

An abstrahi possit ratio communis vniuoca prædicabilis, seu vniuersalis, à reali & solius rationis, aut fictitio.

Hæc quæstio examinari potest in triplici sensu quorum primus est, an materiale vtriusque vniuersalis, hominis, v.g. aut animalis, alteriusve entis realis ab inferioribus suis abstracti, ex vna parte; ex alia vero chimæ, hircocerui, alteriusve figmenti, aut entis rationis in communi, an inquam materiale vtriusque ita conueniat, vt ab vno, & altero possit abstrahi vna quædam ratio intrinseca, &

B b 4 essentialis